PRAMEŇ

MESAČNÍK MICHALOVSKO - KOŠICKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

NOVEMBER 2010

ČÍSLO 11

ROČNÍK 8

CENA 0,30 €

Na zamyslenie

O studni bez vody

Stará studňa uprostred dvora, to bola jeho najživšia spomienka na rodný dom. Dom bol starý, mal vyše sto rokov, studňa nebola mladšia. Nebola veľmi hlboká, ale predsa, nikto si nepamätal, že by niekedy nemala vody.

Keď rodičia zomreli, dom zdedil syn. Ale jeho zamestnanie ho držalo ďaleko od domova, a dom ostal prázdny. Až keď prišiel dôchodok, vrátil sa domov. Tešil sa na čerstvú, dobrú vodu zo studne. Ale keď otvoril dvierka a pozrel sa dole, zistil, že studňa je prázdna, bez vody. Ako sa to mohlo stať?

Skúsený studniar mu to vysvetlil: Studňa stratila vodu preto, lebo žiadnu nedávala. Sú studne, ktoré zbierajú vodu z mnohých vlasových pramienkov. Keď sa voda pravidelne neberie, pramienky sa neprečisťujú a za určitý čas sa zanesú. Studňa stratila vodu, pretože z nej nikto vodu nečerpal.

Ako to je s naším čerpaním vody z nevyčerpateľného žriedla Božej milosti? Je pravda, že ten prameň sa nikdy nezanesie, ani nestratí. Akurát, studňa nášho vlastného srdca môže vyschnúť, keď ju nedovolíme po brehy napĺňať tajomným prameňom živej vody Božej milosti.

Uvedenie Presvätej Bohorodičky do chrámu

„Anhely udivišasja kako Diva vchodit vo svjataja svjatych“ (veličanie z utrenne)

Sv. Pravoslávna Cirkev Christova nie náhodou ustanovila sviatok Narodenia Presvätej Bohorodičky v prvých dňoch po začiatku cirkevného roka (8. septembra). Ďalší mesiac, 1. októbra sviatok Pokrova Presvätej Bohorodičky a 21. novembra, ďalší radostný sviatok Uvedenia Presvätej Bohorodičky do chrámu. To len svedčí o tom, ako si Cirkev Christova nesmierne váži zásluhu Prečistej Devy Márie na spasiteľnom diele Christovom.

O Nej, ako o neobyčajnej žene, sa hovorí už v prvej knihe Mojžišovej. Už naši prarodičia Adam a Eva vedeli, že potomok tejto ženy vyslobodí ľudí spod kliatby, ktorú zapríčinili. Stáročia muselo ľudstvo čakať na narodenie vyvolenej Devy z celej duše odovzdanej Hospodu Bohu. Tak, ako Boh miluje človeka, musel niekto dokázať, že miluje Boha. Takými boli aj spravodliví Joachim i Anna. Ich rodokmeň siahal veľmi ďaleko. Namiesto zabitého Ábela daroval Boh Adamovi a Eve Séta, ktorého meno znamená náhrada. Jeho potomkovia sa nazývali „synovia Boží“ a z tohto pokolenia pochádzajú všetci starozákonní spravodliví. Otec Prečistej Bohorodičky pochádzal z rodu proroka a kráľa Dávida a matka, spravodlivá Anna, z veľkňažského rodu Áronovho. O ich bezúhonnosti a čistote života nemôžeme pochybovať aj napriek tomu, že aj v tejto dobe prevládal medzi ľuďmi názor, že manželia, ktorí nemali deti, boli veľkými hriešnikmi. Aj sám kňaz v Jeruzalemskom chráme bol tej istej mienky a odmietol prijať obeť prinesenú Hospodu Bohu Joachimom. To veľmi trápilo tento manželský pár. Ich nekonečná láska a viera bola neporovnateľne väčšia a silnejšia ako ľudská neprajnosť a odsudzovanie. Verili, že u Hospoda Boha je všetko možné, i to, čo sa prieči ľudskému rozumu. Verili, že ak Boh Svojou milosťou obdaroval potomstvom neplodnú Sáru, ženu praotca Abraháma, môže sa to stať aj v ich prípade. To sa nakoniec aj stalo.

Narodenie Prečistej Panny a následne Bohorodičky, prinieslo radosť celému svetu, lebo z Nej ľuďom vzišlo Slnko pravdy, Christos Boh náš. On „ razrušiv kľatvu, dade blahoslovenije, i uprazdniv smerť darovav nam život vičnyj“. Aby sa to všetko uskutočnilo, bolo treba splniť to, čo sv. Joachim a Anna sľúbili Bohu – darovať ten najdrahší dar, ktorý dostali od Boha, znova Tomu, Ktorý im ho daroval.

Keď rodičia Joachim a Anna priviedli Prečistú Devu podľa sľubu, ktorý dali Hospodu Bohu do chrámu, nastala neobyčajná udalosť. Útle dievčatko samo, akoby na krídlach, náhlilo sa až do veľsvätyne. Vtedy nielen veľkňaz, ale aj „anheli udivyšasja, kako Deva vchodit vo Svjataja svjatych“, tam, kde len raz v roku mohol vojsť veľkňaz, no nie bez obete, ktorú mal priniesť Bohu za svoje hriechy i za hriechy ľudí. Tradícia Cirkvi hovorí, že Prečistá Deva často vchádzala do Svjataja svjatych, aby nakoniec mohla prijať do svojej útroby Toho, Ktorému zasvätila celý svoj život. Aby po slovách: „se raba Hospodňa, da budet po hlaholu tvojemu“, ktorými odpovedala archanjelovi Gabrielovi, mohla priviesť na svet nového Adama, Christa, Syna Božieho. Oslavujúc spomínané udalosti zo života Presvätej Bohorodičky, oddajme skrze Ňu Hospodu Bohu vďaku za prejavenú veľkú lásku a milosrdenstvo. O Nej hovorila žena zo zástupu ľudí, ktorých učil Spasiteľ – „Blaženo črevo nosivšeje Ťa i sosca juže jesi ssal“. Jej želaním bolo, aby od okamihu, kedy sa dobrovoľne oddala na službu, na ktorú Ju povolal Boh, „zvelebovali Ju všetky pokolenia“.

Povznesme v tento deň svoju myseľ k nebesiam, skúsme sa odtrhnúť od dočasných vecí a starostí, a prosme o dar veľkej a pevnej viery, aspoň trochu podobnej viere, o ktorej hovoril Christos. Takáto viera, hoc len nech ako horčičné zrnko, nás naučí nadovšetko milovať Boha a všetkých ľudí a tým napĺňať zákon Boží. Ak sa naučíme takto žiť, neminie nás odmena prebývať v nebeskej svätyni, kde Prečistá Deva sedí po pravici Svojho Syna a nášho Spasiteľa Isusa Christa. Presvjataja Bohorodice spasi nas!

Mitr. prot. Mgr. Ladislav Fedor

Sv. spravodlivý Ján Kronštadský - O modlitbe k Bohorodičke

Pristupujúc k modlitbe k Bohorodičke, už pred modlitbou musíš byť presvedčený, že neodídeš od Nej bez toho, aby si neobsiahol milosť. Ona je všemilosrdná Matka všemilosrdného Boha - Slova a o Jej nespočetne veľkých milostiach hovoria všetky veky a všetky kresťanské cirkvi.

Ona je bezpochyby hlbinou milosrdenstva a štedrosti, ako o Nej hovorí Kánon Hodigitrii - bezdna blahostyni i ščedrot (5. pieseň). Preto pristupovať k Nej s modlitbou bez tohto presvedčenia by bolo nerozumné a drzé a pochybovaním by sme opovrhovali Jej dobrotou, ako opovrhujeme dobrotou Božou, keď pristupujeme v modlitbe k Bohu a nedúfame v dosiahnutie toho, o čo prosíme.

Ako utekajú za milosťou vysokopostaveného a bohatého človeka, milosť, ktorého všetci poznajú, ktorý svoju dobrotu dokázal nespočetnými činmi? Zvyčajne s pokojnou dôverou a nádejou v to, že dostanú, o čo prosia. Tak je potrebné aj v modlitbe nepochybovať a nebyť netrpezlivý.

Deva Mária - Vládkyňa, milosrdnejšia ako všetci synovia a dcéry ľudstva, ako Dcéra Boha Otca, Ktorý je láska, Matka Boha - Slova - našej lásky, vyvolená Nevesta Ducha Svätého, Ktorý je láska, jednohlasná s Otcom a Slovom. Ako môžeme neprichádzať k takejto Vládkyni a neočakávať od Nej všetkých duchovných blah!

Modlite sa, bratia moji, k Matke Božej, keď búrka nevraživosti a zloby naplní váš dom. Ona, dobrá a milosrdná, vhodne dokáže upokojiť ľudské srdcia. Pokoj a láska od jediného Boha vychádzajú, ako od svojho Prameňa, a Vládkyňa je v Bohu, spoločne s Bohom, a ako Matka Christa - Pokoja, stará sa a prosí za pokoj celého sveta, o to viac všetkých kresťanov. Ona dokáže svojimi všemohúcimi vlastnosťami vyháňať duchov zloby, týchto vytrvalých a usilovných rozsievačov hnevu a nevraživosti medzi ľuďmi, a všetkým, s vierou a láskou utiekajúcich sa pod Jej ochranu, podáva skoro a rýchlo pokoj a lásku.

Dbajte aj sami o ochranu viery a lásky vo svojich srdciach, lebo ak sa o to nepostaráte sami, nebudete hodní zastúpenia Božou Matkou pred Bohom. Pritom buďte stále usilovnými a vrúcnymi ctiteľmi Matky Hospodina Najvyššieho, lebo „dostojno jako voistinu blažiti jest Bohorodicu, prisnoblažennuju i preneporočnuju”, vyššiu ako všetko tvorstvo, Zástankyňu ľudského rodu. Dbajte, aby ste vychovávali v sebe ducha pokory, lebo Ona je pokorná, ako nikto zo smrteľníkov a s láskou sa stará jedine o pokorných. „Zhliadol na pokoru služobnice Svojej“, - hovorí Ona Alžbete, - „v Bohu Svojom Spasiteľovi“ (Lk. 1, 48, 47).

Zo všetkých spasiteľných Božích diel vo svete, Svätá Cirkev najviac oslavuje veľké tajomstvo vtelenia Božieho a jeho spasiteľných dôsledkov pre ľudský rod – Prečistú, Preblahoslovenú Božiu Matku. Porovnateľné sú s morským pieskom pochvaly Božej Matke, osobitne v kánonoch, stichirách, dogmatikách a akafistoch.

Ona je hodná toho, aj keď je málo týchto pochvál, lebo Ona sa stala Matkou Božou a prostredníctvom Nej sa Boh zjednotil s ľuďmi a zamiloval si ich. Preto nám prináleží dýchať týmto tajomstvom vtelenia a utvrdzovať sa ním.

Kvôli čomu neprestajne chválime podľa volania a nabádania Cirkvi Preneporočnú Vládkyňu Bohorodičku množstvom piesní a modlitieb? Preto, aby sme sčasti vzdávali slávu Jej veľkosti, svätosti, pravde, neobyčajnej čistote, pokornej láske k Bohu, aj k nám nehodným, Jej neprestajnému príhovoru za nás. Preto, aby sme vedeli a pamätali jej nekonečne veľké dobrodenia, ktoré vylial prostredníctvom Nej Hospodin na ľudský rod. Lebo prostredníctvom Nej sme sa stali hodnými neprestajne oslavovať Svätú Životodarnú Trojicu, prostredníctvom Nej sme vzkriesení a spasení Trojjediným Božstvom. Vyzdvihovaná Bohorodička vyššia cherubínov a serafímov aj všetkého tvorstva pre Tvoje, kresťan, spasenie a vyzdvihnutie, teba zachraňuje a pokrýva.

Kde, v akých iných cirkvách, sa takto vníma, velebí, oslavuje a vzýva meno Bohorodičky, ako v našej Cirkvi Pravoslávnej zo dňa na deň?!

Volajte neustále a usilovne toto meno. Vekmi sme sa dozvedeli a utvrdili, aká silná a spasiteľná je Jej modlitba. Koľkokrát ona zachránila našu vlasť a naše mestá, náš národ, naše dediny, a mnohých jednotlivcov od všelijakých bied a zla!

Kde na zemi sa tak vyzdvihuje a velebí s dôstojnosťou – „dostojno jako voistinu” – meno Presvätej Bohorodičky, okrem Pravoslávnej Cirkvi!

Ó, ak by sme počuli a videli modlitbu za nás a za svet Presvätej Divy Božej Matky, anjelov a svätých, užasli by sme a zahanbili sa svojou lenivosťou a nedbanlivosťou k modlitbe, nielen dňom, no aj v strede noci by sme vstávali k modlitbe a na oslavu Hospodinovej dobroty, Božej trpezlivosti, Božej veľkosti, Božej múdrosti a všemohúcej sily.

zdroj: panagiawordpress.com,
preklad – MH

V poľskom Terespole prelieva Matka Božia slzy

V nedeľu, 10. októbra 2010, sa v chráme sv. Jána Bohoslova v Terespole (Poľsko), kde sa už niekoľko dní nachádza plačúca ikona Božej Matky, konali slávnosti za účasti Vyskopreosvieteného Ábela, arcibiskupa lubelsko - chelmského (ktorý je známy aj v našej eparchii z niekoľkých duchovných slávností, ktorých sa zúčastnil).

Po slávnostnej liturgii, ktorej sa zúčastnilo množstvo národa, nielen pravoslávneho vyznania, sa národu vladyka prihovoril a ďakoval Hospodu Bohu za toto výnimočné blahoslovenie pre kraj Podlasia. Nakoniec boli zástupy veriacich pomazovaní olejom, ktorý už niekoľko dní plynie ako prúd sĺz z ikony Matky Božej, ktorá patrí 16-ročnému Lukášovi Poplawskiemu.

Všetko začalo pár dní skôr, keď ráno, pred odchodom do školy, zbadal Lukáš, študent miestneho gymnázia, že z ikony Matky Božej „Skoroposlušnica“ plynú z očí kvapky sĺz. Túto ikonu mu priniesol práve správca farnosti, o. Jarosław Łoś, z Lucka.

„Lukáš je od detstva zviazaný s chrámom, sám sa pokúša písať ikony a veľmi túžil po reprodukcii athoskej ikony preslávenej mnohými uzdraveniami“, - hovorí o chlapcovi o. Jarosław.

Lukáš, hneď po spozorovaní tohto nevšedného zjavu, upozornil kňaza o tom, že z očí a z jednej z hviezd na rúchu Božej Matky plynú voňavé slzy. O. Jarosław prišiel ihneď do domu Poplawských a chlapcovi poradil pod ikonu položiť ručník a ďalej sa modliť ako doteraz. Veľmi skepticky k celej udalosti pristúpil dedko chlapca, ktorý plynutie sĺz pripísal zmene teploty, keďže sa v dome začalo vykurovať a jednoducho slzy zotrel rukou. Zostal zaskočený, keď Matka Božia, o to intenzívnejšie, začala prelievať slzy. Vtedy už Lukáš začal vonné myro zbierať do nádobky.

Aj v hlave nejedného z nás by sa zrodila otázka, ktorá sa zračí v očiach svedkov tejto nevšednej udalosti, keď stoja pred papierovou, na preglejke lepenou, ikonou Bohorodičky, z ktorej z očí plynú slzy konzistencie oleja – myra. Ako je to možné? O čo tu vlastne ide?

„To nie je pre nás, aby sme o tom súdili, - hovorí otec Jarosław Łoś, správca farnosti v Terespole. – To nechajme vo sfére sacrum (svätosti), tá je tu najpodstatnejšia. Všetci sme boli zaskočení touto udalosťou, ale mám strach, aby senzácia nezatienila tajomno svätosti“.

„Termínu „zázrak“ sa treba radšej vyhnúť. Pravoslávna Cirkev nepozná niečo také ako verifikácia nadprirodzených vecí, ako napr. v rímskokatolíckej cirkvi (či je zázrak pravý, alebo nie). Je to otázka viery a osobného prístupu človeka k danej udalosti, ktorá mu môže, alebo nemusí pomôcť v duchovnom napredovaní“, - vyjadril sa tlačový hovorca lubelsko-chelmskej eparchie Andrzej Boublej. - „Starší ľudia pristupujú k tomuto zjaveniu s bezhraničnou vierou, mladší skôr čakajú na vyjadrenie Biskupskej Synody, ktorá sa na najbližšom rokovaní bude zaoberať aj touto udalosťou. Veriaci hľadajú isté pevné kritéria, rozpoznávajúc ich, skláňajú sa pred svätosťou, ktorá sa vylieva cez vieru. A pre neveriaceho? Ani sto podobných prípadov, ani potvrdenie Synody, nebude stačiť“.

Zvesť o tejto nezvyčajnej udalosti sa v okolí Teraspola rozniesla veľmi rýchlo. Ľudia, nielen pravoslávni, začali prichádzať do domu Poplawských, jedni zo zvedavosti, ďalší s vierou a prosbou k Matke Božej. Jeden z obyvateľov mesta sa rozhodol olejom z ikony pomazať svoj, už dlhší čas boľavý, bedrový kĺb. Na druhý deň tento človek svedčil o uzdravení. K modlitbe pred ikonou sa národ schádzal s duchovenstvom aj individuálne. Po návrate vladyku Ábela z pracovnej cesty v Grécku, bolo rozhodnuté o prenesení ikony do chrámu, kde už prichádzajú denne stovky veriacich k molebenom, akafistom k Matke Božej.

Matka prelieva slzy od šťastia, keď má radosť zo svojich detí., alebo od bôľu, keď vidí, že sa ženú do nešťastia... Prečo plače Matka Božia, a nie len v poľskom Terespole, ale na mnohých miestach pravoslávneho sveta? Odpoveď si dajme každý sám, ale zaiste je to akýmsi znakom, ktorým sa k nám Božia Matka prihovára.

zdroj - dziennikwschodni.pl., pripravil jerej Dušan N. Tomko

Ako to bolo po vyhnaní žiakov sv. Cyrila a Metoda

V r. 1234 karhá pápež Gregor IX. veriacich v Uhorsku: „že neprijímajú sviatosti od svojich diecéznych biskupov vysvätených v latinskom obrade, ale od rozličných potulných biskupov - graeci ritus, ktorých označuje za „pseudobiskupov““. Pri tejto príležitosti pripomína, že tak konajú nielen Valasi, ktorí sa vo všeobecnosti pokladajú za príslušníkov byzantskej obradovej tradície, ale postupujú tak aj Nemci a ostatní Uhry žijúci v tých krajoch.

Vzhľadom na túto situáciu rímsky pápež Gregor IX. nariadil, aby títo veriaci mali svojho obradového vikára, ako to dokazuje aj list poslaný kráľovi Belovi IV. Uhorský kráľ Ladislav IV. v r. 1285 dokonca povoľuje tento stav; veriaci byzantsko - slovanského obradu tak môžu vykonávať svoje obrady podľa svojej tradície. Do tohto obdobia spadajú práve zmienky o existencii prelátov, či biskupov byzantského obradu na Spišskej kapitule. V práci Jána Húseka sa uvádza, že až počas vlády Karola Róberta a Ludvika z Anjou (1301-1342; 1342-1382) sa začína intenzívnejší boj proti slovanským a gréckym schizmatikom, hoci ani za týmto konštatovaním nemožno vidieť praktické vyhladenie byzantskej tradície. Opatrnosť pri šírení byzantskej cirkevno - obradovej praxe, či tradície bola na začiatku vlády Anjouovcov odôvodnená predovšetkým nástupom valašskej kolonizácie“ (Žeňuch, P. – Žeňuchová, K.: Jazykové, etnické a konfesionálne procesy v byzantsko - slovanskom prostredí karpatského regiónu. In: Slovenský komitét slavistov, Slávistický ústav Jána Stanislava SAV: XIV. Medzinárodný zjazd slavistov v Ochride, Príspevky slovenských slavistov, Bratislava 2008, s. 131)

Listy, v ktorých dostavali pokyny z Ríma priamo od pápežov panovníci a aj samotné činy, ktorých sa dopúšťali proti pravoslávnym v Uhorsku a napomáhali tak latinizovať, hovoria jasnou rečou, že sa tu už od čias sv. Cyrila a Metoda usilovali latinizovať. Treba tu všade vidieť, že tu išlo o vyhladenie byzantskej tradície, išlo tu o latinizáciu, ktorá sa nakoniec aj podarila a dnes je tu Pravoslávna Cirkev, cyrilometodská tradícia, východný obrad v menšine, ako to ukazujú aj schematizmy a štatistiky. Bola to nečistá práca, ale taká je pravda.

V r. 1471 pápež Sixtus IX. poslal svojho kardinála ku kráľovi Matejovi Korvínovi, aby vykorenil a zničil v Uhorsku všetkých heretikov, každého zvlášť a všetkých spolu, bez ohľadu na to, odkiaľ pochádzajú (vtedy tu boli nielen pravoslávni Slováci, ale aj pravoslávni Valasi, Rusi, Rusíni, Gréci, Srbi, Bulhari a iní.). Pápeži nazývajú pravoslávnych kresťanov synmi diabla, neveriacimi. Pápež Urban píše, že pri stavbe Dómu sv. Alžbety v Košiciach pracujú aj neveriaci tj. pravoslávni, pohania a pod. Tak nazýval žiakov sv. Cyrila a Metoda aj nitriansky biskup Wiching, špión nemeckého kráľa Karolmana. Pápež Štefan V. inicioval vyhnanie slovanských pravoslávnych kňazov, žiakov sv. Cyrila a Metoda. Tak sa správali aj pápeži Inocent III., Klement IV., Bonifác a iní.

Lenže nielen latinský benediktín, neskôr biskup Wiching, tu prišiel, aby kynožil všetkých, počnúc od sv. Cyrila a Metoda a ich žiakov, ale aj ich prívržencov, staroslovanské bohoslužby a slovanský bohoslužobný jazyk na Veľkej Morave. Aj neskôr, až dodnes sem prichádzali a prichádzajú mnohí za týmto účelom, ako bol napr. aj uniatsky biskup De Kamelis, ktorý sem prišiel upevniť úniu za každú cenu. Vykynožiť pravoslávnych duchovných, alebo ich násilne natlačiť aj za pomoci svetskej moci a vojska do únie, a tak isto aj veriacich.

Pravoslávne Slovensko sa tak násilne stávalo latinským a neskôr takisto násilím protestantské. Dnes môžeme už len konštatovať, že vplyvom latinizácie, reformácie, rekatolicizácie a unionizácie, je tu dnes Pravoslávna Cirkev len menšinová.

Latinici už v tomto smere mali skúsenosti, lebo aj v Taliansku latinizovali tých, ktorí si zachovali grécky byzantský obrad a dostávali sa do „väzenia“ latinskej viery. Latinskí šľachtici, čo sem prišli zo západu, obmedzovali v Uhorsku pravoslávnych mníchov, duchovných a veriacich. Ba dokonca, tak to robili aj s uniatmi, nič im nepomohlo, ani to, že prijali úniu, lebo oni chceli, aby sa stali latiníkmi.

Cyrilometodské tradície boli medzi ľuďmi tak silno zakorenené, že ich neskôr rímskokatolícka hierarchia prevzala do svojho bohoslužobného poriadku, neraz čisto pravoslávne obrady: svätenie vody na Bohozjavenie, slávnosť Vzkriesenia, svätenie Paschy a paschalných jedál. Hovorí o tom tzv. Prayov kódex používaný v Diakovciach, neskôr v Bratislave. Zádušná sobota pred Zoslaním Sv. Ducha, ozdobovanie domov vetvami na Turíce, to potvrdzujú aj Pražské zlomky a Spišské cyrilské zlomky z 12. stor.

V samotnej Nitre v 10. a 11. stor., ako to uviedol nitriansky kanonik podľa starej kanonickej vizitácie, sú dôkazy o kulte sv. Klimenta v Nitre a Ostrihome.

Naplňali svoje duše osvieżujúcou tajomnou radosťou. Ostali v našom národe živí a nesmrteľní. Ich obetovanie vytvorilo históriu, ktorou sa národ bude hrdiť na veky.

Učili národ, aby sa riadili tajomnou, ale mnohovravnou silou lásky. Okrasou týchto ľudí bolo, že ich srdcia boli naplnené šťastím vyplývajúce z kňazského východného obradu a východného pravoslávneho vierovyznania.

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

TAJOMSTVO EUCHARISTIE

Eucharistia je centrom a stredobodom sviatostného života Cirkvi. Predstavuje tajomnú, ale pritom skutočnú účasť na bohoľudskom bytí a živote Cirkvi a jej Hlavy - Isusa Christa. Ozajstná Cirkev nemôže byť bez Eucharistie, ale práve tak nemôže byť ozajstná Eucharistia bez pravej Cirkvi, to jest bez Christa a Svätého Ducha. Počas každej svätej liturgie sa pripravuje nebeský pokrm, na ktorý sú pozvaní všetci verní, ktorým sú adresované slová: „Prijmite, jedzte, toto je moje Telo, ktoré sa za vás láme na odpustenie hriechov... Pite z neho všetci, toto je moja Krv *(Lk 22, 17 – 20)*. Vo svätej Eucharistii sám Christos prináša svoje sväté Telo a svätú Krv, ktoré dáva človeku, aby sa s ním zjednotil a stal sa spolu s ním jedno telo a jedna krv (*por. ŠAK, Š.: Cesta života človeka i spoločnosti. In. Sociálna a duchovná revue. č. 1. Prešov 2010, s. 4)*.

Raz jeden mních ráno vstal a chystal sa na svätú liturgiu. No v jeho mysli sa mu posmieval diabol a hovoril: „Kde ideš? Do chrámu? A na čo? Aby si prijal chlieb a víno? Hovoria ti, že to je Telo a Krv Christa. Nechci byť na smiech“. Tento mních uveril týmto myšlienkam a nešiel do chrámu. Bratia mnísi ho však čakali, lebo v tomto monastieri bol taký zvyk, že pokiaľ neboli všetci v chráme, nezačali slúžiť svätú liturgiu. A tak prišli k nemu, lebo si mysleli, že je chorý. Keď ho našli v kélii *(miesto, kde žije mních)*, spýtali sa ho, prečo nejde do chrámu. Chcel im to povedať, aj keď sa hanbil a tak im povedal: „Odpusťte mi bratia. Vstal som ako obyčajne a chystal som sa do chrámu. Vtedy mi v mysli prebehlo, že to nie je Telo a Krv Christova, čo idem prijať, ale obyčajný chlieb a víno“. Oni mu povedali: „Vstávaj, pôjdeš s nami a my sa budeme modliť, aby ti Boh odkryl Božskú silu, ktorá je prítomná v chráme. A tak nakoniec šiel s nimi do chrámu.

Mnísi sa veľmi modlili, aby bola tomuto mníchovi zjavená sila Božských Tajín. Začali slúžiť Svätú liturgiu a tohto mnícha postavili do stredu chrámu. Kým neskončila svätá liturgia, neprestal tento mních prelievať svoje slzy. Po svätej liturgii sa ho spýtali: „Povedz nám, čo ti odkryl Boh, aby sme sa aj my poučili“. On im s plačom začal rozprávať: „Keď vyšiel diakon čítať sväté Evanjelium, videl som, ako sa strecha chrámu otvorila a bolo vidno Nebo. Každé slovo Evanjelia, bolo ako oheň a vychádzalo do nebies. Keď skončilo čítanie svätého Evanjelia, vyšli kňazi na veľký vchod so svätými darmi, opäť sa otvorili Nebesá. Z Neba schádzal oheň a množstvo svätých anjelov. Uprostred nich boli dvaja anjeli so zvláštnymi tvárami, o ich kráse sa nedá ani rozprávať. Ich tváre žiarili ako blesk a medzi nimi bol malý mládenec. Keď boli ukončené sväté modlitby a kňaz sa priblížil rozlámať Svätý Chlieb, videl som ako títo dvaja držali mládenca za ruky a nohy, vzali nôž prepichli Ho a krv vyliali do čaše. Rozsekli Jeho telo, položili na vrch chlebov a urobili chlieb Telom. Keď prichádzali mnísi na prijímanie, dostávali Telo, keď hovorili „Amen“ stávalo sa v ich rukách chlebom. Keď som prišiel prijímať, dostal som Telo. Nemohol som ho však zjesť a tak som počul hlas: „Prečo neprijímaš? Nie je to To, čo si hľadal?“ Mních odpovedal: „Buď milosrdný ku mne Bože! Nemôžem zjesť Telo“. A tak počul odpoveď: „Keby mohol človek jesť Telo, Telo by sa menilo ako si videl. Ale nakoľko nikto nemôže prijímať surové mäso, preto ustanovil Boh na prijímanie chlieb. Tak čo, prijmeš s vierou to, čo držíš v ruke?“ Mních odpovedal: „Verím Bože“. A keď to povedal, Telo, ktoré držal v ruke, sa stalo chlebom. Oslavujúc Boha prijal svätú prosforu.

Keď sa skončila svätá liturgia a kňazi odišli na svoje miesta, videl som opäť mládenca v strede dvoch anjelov. Keď kňaz spotreboval Sväté Dary, opäť som videl, ako sa otvorila strecha chrámu a Nebeské sily sa vzniesli na Nebesá“. Keď si to mnísi vypočuli, s radosťou sa rozišli do svojich kélií, chváliac a oslavujúc Boha, tvoriaceho veľké zázraky.

Na tomto príklade si môžeme všimnúť tú obrovskú blahodať, ktorá schádza na dary, ktoré sú predkladané na svätej liturgii. To, že to nevidíme svojimi očami je preto, lebo naša duša je ďaleko od Boha. Naša viera je slabá. Naša myseľ, náš rozum, naše srdce, je plné hriechu. A práve to nám bráni vidieť a cítiť tú blahodať. Mnohí svätí mali možnosť vidieť veci, ktoré si my ani nevieme predstaviť. Je to tiež dar od Boha za ich svätosť, úprimné pokánie a askézu vo svojom živote, vďaka čomu sa dokázali priblížiť k Bohu a získať tak večný život. To by malo byť v našom živote hlavným cieľom. K tomu však potrebujeme svätú Eucharistiu, bez ktorej to nikdy nedokážeme. Ako hovorí Isus Christos: „Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň...“ *(Jn. 6, 54)*.

Jerej Mgr. Ján Pilko, PhD.

Múdrosť dávneho Páteriku...

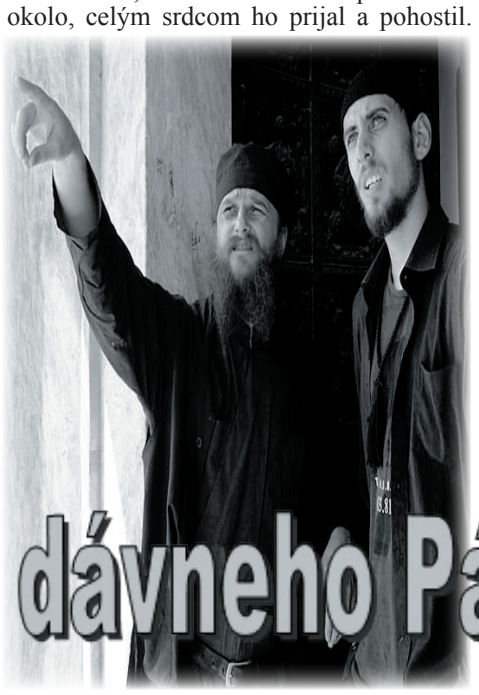

O pustyni srdca

Matuška Matrona hovorila: „Mnohí z tých, čo žijú v pustine hôr, správajú sa akoby boli v meste a len márnia svoj čas. Je lepšie mať veľa ľudí okolo seba a žiť v pustyni svojho vnútra, ako byť osamote a zmierať túžbou byť s ľuďmi“.

O láske

Vojak sa pýtal starca, či Boh prijme jeho pokánie. Keď mu starec vysvetlil mnohé veci, spýtal sa ho: „Povedz mi, syn môj, ak sa ti roztrhá plášť, odhodíš ho preč?“ On odvetil: „Nie, zaplátam ho a nosím ho ďalej“. Starec mu povedal: „Ak sa ty tak staráš o svoj plášť, nebude sa Boh rovnako starať o svoje stvorenie?”

O pohostinnosti

Traja bratia raz prišli do skítu navštíviť starca. Jeden mu povedal: „Abba, naučil som sa naspamäť Starý aj Nový zákon“. Starec mu odvetil: „ Len si zaplnil vzduch slovami“. Druhý mu povedal: „Vlastnoručne som prepísal celý Starý i Nový zákon“. I on mu riekol: „Len si zaplnil policu rukopismi“. Vtedy tretí povedal: „Abba, tráva mi rastie v komíne“. A starec mu odvetil: „Ty si zo svojej kélie odohnal pohostinnosť“.

Hovorilo sa o jednom starcovi, ktorý býval v Sýrii, na ceste do púšte. Jeho podvihom bolo, že keď ktokoľvek prechádzal okolo, celým srdcom ho prijal a pohostil. Jedného dňa prišiel istý pustovník a on ho, ako zvyčajne, pohostil. Ten však nechcel prijať občerstvenie a vravel, že sa postí. Starec, naplnený smútkom, mu povedal: „Prosím, neopovrhuj svojím služobníkom. Neopovrhuj mnou, ale poďme sa spolu pomodliť. Pozri sa na strom, ktorý tu stojí. Urobíme podľa vôle toho z nás, kto svojou modlitbou spôsobí, že sa strom skloní“. Pustovník si kľakol, aby sa modlil, no nič sa nestalo. Potom si kľakol pohostinný starec a strom sa mu poklonil. Obaja poučení týmto ďakovali Hospodu Bohu.

O vzájomnej modlitbe

Všetkým, čo žijú v Egypte je jasné, že vďaka mníchom je svet udržovaný v bytí a vďaka nim aj ľudský život je Bohom ochraňovaný a požehnávaný. Niet jediného mesta, dediny v Egypte, ktoré by neboli obkolesené pustovňami ako hradbami, a ľudia sú závislí na modlitbách mníchov ako na samom Bohu.

Abbu Palladija prepadli hrozné myšlienky, že všetko jeho zmáhanie je zbytočnosťou. A tak šiel za abbom Makarijom a povedal som mu: „Čo mám robiť? Moje myšlienky na mňa útočia, hovoria, že nerobím žiaden pokrok, že mám odísť odtiaľto“. On mu odpovedal: „Povedz im - Na Christovu slávu tu strážim steny kélie”.

Z apoftegmatów ojców pustyni,
pripravil otec Nikodim

Dvojsečný meč

Dvojsečný meč..., alebo Či môžu / nemôžu slová kazateľa v nás vzbudiť nepokoj?

Ako lúč svetla, ktorý rozdiera tmu, aj **Hospodin Isus Christos kdekoľvek sa objavil, všade Jeho prítomnosť oddeľovala synov svetla od detí tmy.** Jedni za Ním prichádzali z ďalekých miest, dlhé hodiny sedeli pri jeho nohách a počúvajúc Ho, neraz zabudli aj na jedlo a únavu. Druhí, počujúc to isté slovo, urážali sa hovoriac: „ten človek nemôže byť od Boha“, a hľadali zámienku, ako Ho vydať trestu. Právno - formálnych dôvodov sa našlo stále mnoho: „sobotu nedodržiava“, „veď, či môže byť niečo dobré z Nazareta?“, atď. Tak prešlo tých pár rokov Spasiteľovej misie medzi kladivom a nákovou, medzi davovou psychózou raz Ho urobiť kráľom, inokedy ubiť kamením. Tak pôsobila Jeho blahodať na ľudských synov...

V pokajannom kanone čítame, že po Strašnom súde „spravodliví sa budú radovať, a hriešnici plakať“. Lenže už v tomto živote sa jedni začínajú radovať a iní plakať, nie pre pominuteľné veci, ale prepadajúc súdu Evanjelia. Jedni idú za Svetlom, iní od neho utekajú. Ešte ani nezaznelo slovo súdu pre jedných „poďte milovaní Otca Môjho“ a pre iných „odíďte prekliati do večného ohňa“, ľudia sa sami delia pre Božie slovo do dvoch skupín. Rozdielom je, že na strašnom súde už to rozdelenie bude konečné, pričom teraz hranice tohto rozdelenia ešte nie sú definované, a stále je šanca prejsť z jednej na druhú stranu.

Ale či nemá pravda deliť ľudí na skupiny, strany, keď dokonca samého človeka rozdeľuje, oddeľujúc v ňom neporušený dobrý kútik srdca, od mnohoročnej špiny, ktorá sa v ňom zažrala? **„Lebo slovo Božie je živé a mocné i je ostrejšie než akýkoľvek dvojsečný meč: preniká až do rozdelenia duše i ducha, kĺbov a špikov, a je schopné súdiť zámery a myšlienky srdca“ (Žid 4, 12).**

To, čo bolo viditeľné v živote Christa, vidieť aj v dielach Jeho učeníkov. Tie isté slová apoštolov, v závislosti od vnútorného stavu, budili rôzne pocity u poslucháčov. **„Sme vôňou Christovou Bohu, - hovorí apoštol Pavol, - pre spasených, aj pre hynúcich: jedným vôňou smrti na smrť, a druhým vôňou života pre život“ (2Kor 2, 15*).**

Po tom, čo sme vyššie spomenuli, skúsme sa z týchto výšin teórie prehupnúť do reality, s ktorou sa sami stretávame a položme si otázku – **Či môžu / nemôžu slová kňaza – kazateľa, v nás vzbudiť nepokoj?**

PRAVDU POVEDIAC, SLOVO KŇAZA – KAZATEĽA, MUSÍ DRÁŽDIŤ. Aj keď mnohí môžu namietať, ak od slova kazateľa nie je nikomu ani chladno, ani horúco, ak je jeho reč sladko - neužitočná a nejasne - dobrá, potom by bolo lepšie, keby nehovoril vôbec nič. No dokonca mlčanie kňaza – kazateľa, musí kričať a svedčiť o pravde Evanjelia. Starozákonné rituálne kňazstvo vykonávalo svoje obrady, kadenia, žertvy, kropenie

krvou, mlčky. Možno aj v tichosti prednášali nejaké modlitby, ale to už dnes nepotvrdia ani samotní Židia, lebo už dlho žijú mimo chrámu., a potom, v tamtej dobe, mal obrad väčšiu váhu ako slovo. Ale naša misia je misiou ohlasovania slova., Veď Sám Christos hovorí: „Choďte a učte všetky národy... (por. Mt 28, 19), a dokonca je službou samotnému Slovu, Ktoré sa stalo telom. Preto služobníci slova, a vôbec každý kresťan, nemôže mlčať.

Keď však človek nemlčí, ťažko vyhovie každému. Z druhej strany je túžba ulahodiť každému hriešnym pokušením. Po prvé, už sám Spasiteľ nás na to upozorňuje: „Beda vám, keby všetci ľudia dobre o vás hovorili, lebo práve tak robili ich otcovia falošným prorokom“ (Lk 6, 26). Po ďalšie, apoštol Pavol hovorí - „keby sme boli sluhami ľudí, neboli by sme sluhami Isusa Christa“. Samozrejme, že je o to bolestivejšie, keď to betónové nepochopenie a farizejská zloba panuje medzi ľuďmi tej istej viery.

Jedni majú všetko jasné a na všetky otázky už dávno našli odpoveď. Preto, akokoľvek dobrá myšlienka je útokom na ich kryštálovo – čisté pozície a znesvätením ich vlastnej svätyne., tam už nie je ďaleko od hašterenia a pomsty...

Pre druhých je všetko dobré. Na každú bolesť, problém majú radu - „len nech je dobre“. A v záujme tohto spoločného „pokoja a dobra“ takí „vo vremja ono“ pílou rezali Izaiáša, či do studne hodili Jeremiáša a nakoniec Božieho Syna, na dreve kríža, vyzdvihli medzi dvoma lotrami.

Aby sme zodpovedali našu otázku - **Či môžu / nemôžu slová kňaza - kazateľa v nás vzbudiť nepokoj? MUSÍME ODPOVEDAŤ, ŽE NAŠE SLOVÁ MUSIA DRÁŽDIŤ, MUSIA AJ DNES BÚCHAŤ NA BRÁNY SKAMENENÝCH ĽUDSKÝCH SŔDC.** Práve, keď to nespôsobujú, sú alebo mŕtve, alebo ich mŕtvi počúvajú. Ale tiež nezabúdajme, že slovo Evanjelia častokrát kriesilo mŕtvych.

Nebojme sa preto, že naše slovo bude „dráždiť“ vlažných a nevedomých., **Veď nakoniec, ako môžu poznať, že stoja na nie celkom správnej ceste, keď všetkému a všetkým budeme pochlebovať – veď Christos hovorí: „Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí“ (por. Jn 8, 32)?!**

Pri tom všetkom však nezabúdajme, že sme povinní žiť v bratskej láske a chvíľkové nedorozumenia je potrebné riešiť v duchu vzájomnej úcty a rešpektu. V podstatných veciach nám Otcovia ukázali bezpečnú cestu, ktorú nám naznačili kanónmi Sv. Pravoslávnej Cirkvi a v tých druhoradých veciach nám ukázali široké hranice rozmanitosti., ale, **čo je podstatné - to všetko v príkaze lásky v pravde, a pravdy v láske.**

Na základe - Протоиерей Андрей Ткачев, Распри и разногласия

jerej Dušan N. Tomko

Katechéza o pokání

Pádom v raji sa človek oddelil od Boha, avšak nestratil cit, ktorý ho viazal so Stvoriteľom. Preto už v začiatkoch biblickej zvesti sa presvedčujeme o tom, že na znak odpustenia ľudia v Starom Zákone prinášali obete Bohu na odpustenie svojich hriechov. Najvyššiu obeť však priniesol sám vtelený Boží Syn. Bola to obeť lásky, zmierenia, poníženia a pokory. Tým sa opäť otvorila človeku cesta k Stvoriteľovi. Na začiatku tejto cesty je však pokánie. Z tohto dôvodu už Ján Krstiteľ a Predchodca Mesiáša vyzýval k pokániu: „Čiňte pokánie, lebo sa priblížilo Nebeské Kráľovstvo“ (Mt 3, 2) a udeľoval Židom krst pokánia. Začiatok Christovho pôsobenia je opísaný následovne: „Odvtedy začal Isus hlásať a hovoriť: Čiňte pokánie! Lebo sa priblížilo Nebeské Kráľovstvo“ (Mt 4, 17).

Pravoslávna Cirkev učí, že každý človek môže činiť pokánie, samozrejme iba vtedy, keď chce. Preto je pokánie prejavom vôle človeka. K pokániu nikto nikoho nemôže prinútiť. To je zdôvodnením toho, prečo Christos neprikazoval, ale vyzýval činiť pokánie.

Hriechom sa človek oddeľuje od Boha i od svojho blížneho. Preto Cirkev dáva možnosť hriešnikovi napraviť svoj život a konanie vo sv. tajine pokánia.

Pokánie si vyžaduje nielen vypočítanie zlých skutkov, ktoré sme učinili, ktorými sme sa oddelili od Boha a blížnych, ale zmenu myslenia a následne aj konania. Boh nechce od nás vydanie štatistického prehľadu o na-

šom konaní. Boh chce, aby sme žili ako On, v zhode, porozumení a láske. Iba život v láske je životom v Bohu. Každý, kto nežije v láske, nežije v Bohu a jeho reči a skutky o kresťanstve sú ničím.

Takýto obrat v myslení sa vyžaduje od kresťana, ktorý činí pokánie.

Svoje hriechy vyznávame pred Bohom a kňazom, ktorý by nám mal poradiť, ako zmeniť svoj doterajší spôsob života. Ako žiť, aby život pre nás bol napredovaním v konaní dobra. Boh je Dobro a iba dobro nás zjednocuje s absolútnym Dobrom. Dobro neprebýva tam, kde je zlo, pretože sú to protiklady, ktoré sa vzájomne vylučujú.

Kto koná zlo, nie je Boží človek, ale človek démona. Z tohto dôvodu sa vyvarujme konania zla, lebo iba život v láske je garantom našej spásy.

Prečo je pokánie zmena života? Odpoveď je biblická. Christos absolvoval „preobraženije“ – premenenie, preto všetci, čo chcú dosiahnuť spásu, musia prejsť „preobraženijem“ – premenením za pomoci Svätého Ducha.

Christos nám počas Svojho pôsobenia prezentoval, ako vyzerá pravdivé pokánie, keď nám vyrozprával podobenstvo o mýtnikovi a farizejovi a o márnotratnom synovi. Práve márnotratný syn dospel do takého štádia života, že padol až na tu najnižšiu úroveň. Ale vrátil sa do domu svojho otca, ktorý ho prijal so všetkými poctami. Vidieť teda, že z každej cesty je možný návrat k Bohu. Boh je natoľko milosrdný, že príjme nápravu aj toho najväčšieho hriešnika. Svedectvom toho je aj prípad ženy - hriešnice, nad ktorou sa Christos zmiloval a odpustil jej previnenia.

Snažme sa vyvarovať pri pokání akéhokoľvek formalizmu. Formalizmus ešte nikoho nezmenil, a ani neoslovil. Formálne vykonaná spoveď neprináša nijakého úžitku pre náš duchovný rast. Vyvarujme sa farizejstva, ktoré v dnešnej dobe nazývame krajším slovom diplomacia. Farizejstvo, nie farizejov, zavrhol Christos a nazval ich obielenými hrobmi.

Úprimnosť srdca povznáša človeka a vedia ho k Stvoriteľovi. Preto sa vždy snažme o zmenu života k dobru, lebo v tom je spása.

Prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc.

Púť k Matke Božej Agijáso

V dňoch 12. – 17. augusta 2010 sa michalovsko - košický arcibiskup Juraj, sprevádzajúc Blaženejšieho vladyku Kryštofa, metropolitu českých krajín a Slovenska, zúčastnil púte k Matke Božej Agijáso.

Toto mariánske pútnické miesto sa nachádza na gréckom ostrove Mitilini, na severe blízko tureckých hraníc. Začiatkom 9. stor. v dobe ikonoboreckých sporov tu priviezol istý jeruzalemský mních vzácnu ikonu Presvätej Bohorodičky pochádzajúcej z hory Sion. Ikonu skoro na ostrove začali uctievať ako čudotvornú. Existuje mnoho svedectiev uzdravení a duchovnej útechy, ktorým sa dostavalo veriacim pri modlitbách konaných pri procesiách k Matke Božej do Agijáso. Dodnes v predvečer mariánskych sviatkov, zvlášť Uspenija Presvätej Bohorodičky, putujú veriaci niekoľko desiatok kilometrov z hlavného prístavu ostrova Mitilini do Agijáso ležiacom 600 m nad morom uprostred borovicových a platanových lesov.

Naši archijeri boli na tohtoročný sviatok pozvaní miestnym biskupom vladykom Jakubom, aby spolu s metropolitom Theoliposom z Konštatinopolského Patriarchátu slúžili slávnostné bohoslužby. Blaženejší vladyka Kryštof sa počas týchto bohoslužieb niekoľko krát prihovoril k pútnikom, aby na záver procesie s divotvornou ikonou daroval pútnickému miestu ikonu Presvätej Bohorodičky napísanú na skle v dielni Uspenského Monastiera vo Vilémove. Vladyka Juraj sa pútnikom prihovoril v kázni pri slávnostnej archijerejskej liturgii, kde hovoril o úlohe Matky Božej v diele spásy ľudského rodu.

Obaja vladykovia v doprovode hostiteľa navštívili aj ďalšie vzácne pútnické miesta ostrova – hrob sv. Andreja Krétskeho, Monastier sv. archanjela Michaila a sv. mučeníka Rafaela. V posledný deň svojho pobytu vladykovia navštívili novozaložený stavropigiálny monastier sv. proroka Eliáša, ktorý pred dvoma rokmi posvätil konštantinopolský patriarcha Bartolomej I.

Intronizácia patriarchu Ireneja

V nedeľu, 3. októbra 2010 sa konala v historickom péčskom patriaršom chráme slávnostná intronizácia 45. srbského patriarchu - Jeho Svätosti Ireneja.

Počas archijerejskej liturgie bol osemdesiatpäť ročný vladyka, niekdajší nišsky metropolita uvedený na historický patriarší stolec.

Udalosti sa zúčastnili predstavitelia všetkých miestnych pravoslávnych Cirkví, taktiež predstavitelia iných vierovyznaní. Srbskú štátnu správu reprezentovali prezident Boris Tadić spolu s ďalšími politickými osobnosťami, vrátane členov kráľovskej rodiny.

Za našu miestnu Cirkev novointronizovaného patriarchu Ireneja pozdravil Blaženejší vladyka Kryštof, metropolita českých krajín a Slovenska. Vo svojom príhovore vyjadril veľkú vďačnosť za spoluúčasť Srbov na duchovnom a kanonickom vzrastaní našej Cirkvi a pripomenul, že budúci rok uplynie 90 rokov od chirotónie sv. biskupa novomučeníka Gorazda, ktorá sa uskutočnila 25. septembra 1921 v Belehrade. Novému srbskému patriarchovi zaprial, aby bol pravým Irenejom, nositeľom mieru a pokoja, tak dnes potrebného vo svete, obzvlášť v krajinách bývalej Juhoslávie, aby ho Boh požehnal v pevnom zdraví na mnohé i blahé roky.

45 patriarcha srbský, Jeho Svätosť Irenej používa všetky mu prislúchajúce historické tituly: arcibiskup péćsky, metropolita belehradský a karlovacký a patriarcha srbský.

Zomrel otec Vladimír Kulakov

V noci zo soboty na nedeľu 24. októbra 2010, zomrel vo svojom príbytku v Monastieri sv. Prokopa Sázavského v Moste (ČR), dôstojný otec - protojerej Mgr. Vladimír Kulakov.

Jeho nečakaný odchod na večnosť vo veku nedožitých 40 rokov hlboko zarmútil duchovných i veriacich, ako aj jeho rodinu, žijúcu na východnom Slovensku.

Otec Vladimír bol duchovným správcom niekoľkých cirkevných obcí, naposledy v Moste, kde sa ako kňaz pripravoval na prijatie mníšskeho postrihu.

Bol svedomitým, obetavým a vzdelaným dušpastierom, obľúbeným kňazom medzi veriacimi aj duchovnými.

Kňazský pohreb otca Vladimíra sa konal v stredu, 27. októbra 2010, v chráme sv. Václava v Litoměřiciach. Obrad vykonal metropolitný protopresbyter ThDr. Jaroslav Šuvarský, PhD. s miestnym duchovným správcom, archimandritom Markom a mnohými ďalšími duchovnými.

Neskôr boli ostatky otca Vladimíra prevezené do jeho rodných Košíc. Na miestnom centrálnom cintoríne sa v stredu, 3. novembra 2010, uskutočnil obrad uloženia zosnulého do hrobu za účasti jeho blízkych - matky, sestry a ďalších príbuzných.

Obrady viedol, a tiež sa prihovoril k pozostalým, osobne Blaženejší vladyka Kryštof, metropolita českých krajín a Slovenska.

Stavba katedrálneho chrámu v Košiciach

Dňa 3. novembra 2010 navštívil rozostavaný katedrálny chrám v Košiciach Jeho Blaženosť metropolita Kryštof, aby sa poklonil posvätenému krížu pred jeho umiestnením na kopulu svätyne.

Stavba tohoto chrámu sa blíži, vďaka mimoriadnej obetavosti košických duchovných a veriacich, k záveru.

Najväčším problémom je však nedostatok finančných prostriedkov. Košickí pravoslávni veriaci preto prosia všetkých pravoslávnych z blízka i z ďaleka, aby podľa svojich možností podporili stavbu katedrálneho chrámu.

Bližšie informácie na www.pcokosice.orthodox.sk.

z ústredia metropolitnej kancelárie v Prahe

Päť ciest pokánia podľa sv. Jána Zlatoústeho

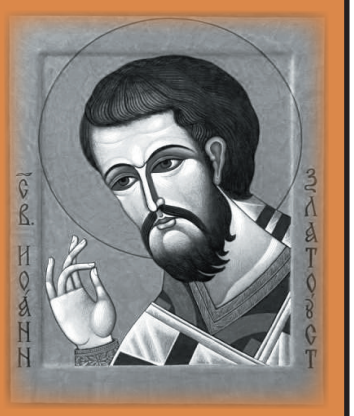

Prvá cesta pokánia je zavrhnutie hriechov. Najprv ty vyznaj svoje hriechy, - hovorí sv. Ján, - aby si bol ospravedlnený.

Preto aj prorok hovoril: „Povedal som si: Vyznám Hospodinovi svoju neprávosť. A ty si mi odpustil zlobu môjho srdca". Zavrhni teda aj ty, čo si spáchal, to Hospodinovi stačí na ospravedlnenie. Lebo, ak niekto zavrhuje, čo spáchal, ťažšie do toho upadne znova.

Prebúdzaj vlastného žalobcu - svoje svedomie, aby si nemal žalobcu tam, pred Hosodinovým súdom. Toto je prvá a najlepšia cesta pokánia.

Je však aj druhá, nie menej dobrá a spočíva v tom, že zabúdame na krivdy, ktoré nám spôsobili nepriatelia, ovládame hnev a odpúšťame hriechy spolusluhom - spolubratom. Takto sa nám odpúšťa aj to, čoho sme sa dopustili voči Hospodinovi. Vidíš, - hovorí sv. Ján, - druhá aj uzmieruje za hriechy. Veď sám Hospodin hovorí: „ak vy odpustíte svojim vinníkom, aj váš nebeský Otec odpustí vám".

Chceš vedieť aj tretiu cestu pokánia? Je ňou vrúcna a správna modlitba vyvierajúca z hĺbky srdca. Keď chceš poznať aj štvrtú cestu, poviem ti, že je ňou almužna. Tá má v sebe veľkú a rozsiahlu moc.

Ale aj vtedy, keď si človek počína skromne a je ponížený, - hovorí sv. Ján, - ničí od koreňa svoje hriechy, nie menej, ako tým všetkým, čo sme už povedali. Potvrdzuje to mýtnik, ktorý síce nemohol upozorniť na dobré skutky, ale namiesto všetkého ponúkol pokoru a zložil bremeno hriechov. A to je tá piata cesta pokánia.

Nekanonická eparchia sa vrátila do Cirkvi

Orthodoxchristianity.net. priniesla radostnú správu o zjednotení sa nekanonickej newyorkskej archieparchie Svätej Pravoslávnej Katolíckej Cirkvi Ameriky, ktorá sa hlásila k pravoslávnej tradícii s Pravoslávnou Cirkvou.

10 farností spolu s 20 duchovnými boli prijatí do Ruskej Pravoslávnej Cirkvi v Zahraničí. Doterajší predstavitelia eparchie – arcibiskup Antonij a biskup Michail, prijali kňazské svätenie a boli vovedení do hodností archimandritov.

Novozjednotené farnosti prijali juliánsky kalendár, a v liturgickom živote sa budú pridržiavať latinskej Liturgie sv. Grigorija, ktorú doteraz užívali.

Hlavným orodovníkom návratu tejto eparchie do Cirkvi bol blahej pamäti otec Daniil Sysojev, ktorý sprostredkoval rokovania medzi predstaviteľmi eparchie a ruskou Cirkvou. Bývalý arcibiskup Antonij vo svojom liste napísal, že: „otec Daniil svojou mučeníckou smrťou dosiahol to, čo nemohol dosiahnuť za života".

Do toho času mala Ruská Pravoslávna Cirkev v Zahraničí tri monastiere a niekoľko birituálnych farností spojených s týmito monastiermi, v ktorých bohoslužobný život prebieha podľa tradície západnej Cirkvi.

Zo života CSOŠ sv. Cyrila a Metoda

Cirkevná stredná odborná škola sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach sa v r. 2010 zapojila do viacerých projektov a sama vypracovala rôzne projekty, ktorých realizácia priniesla skvalitnenie života seniorov v našom meste a našim žiakom priniesla radosť z dobrého skutku.

Projekt „Zelená seniorom" sa uskutočnil vďaka programu Nadácie Orange. Realizujeme ho od júna a ukončili sme ho v októbri. Cieľom projektu bolo vytvoriť priestor pre dialóg medzi mladou generáciou a staršou generáciou.

Aktivity boli zamerané na vlastnú sebarealizáciu seniorov po odchode z pracovného prostredia a nástupe do dôchodku, využitie ich životných skúseností, vedomostí a zručností.

V rámci projektu sme so žiakmi nacvičili program „Na večurkoch" spojený s prípravami jedál podľa receptov od starých mám, beseda o knihe Život nevyjadríš jednou vetou spolu s autorom Mgr. Ďaďovským, skrášľovacie kúry pre seniorov.

Prostredníctvom tohto projektu sme oboznámili seniorov s prácou na počítači, možnosťou vyhľadávania si nových informácií na internete. Pri príležitosti Októbra - mesiaca úcty k starším, dostal každý klient domova dôchodcov na Hollého ulici kvet na znak úcty a vďaky. Verím, že spoločne strávený čas bude prínosom pre všetkých. Aj po ukončení tohto projektu plánujú iniciátori pokračovať v stretávaní sa a rozvíjaní podobných aktivít.

Ďalším projektom je Projekt Škola rodinných financií zameraný na finančné vzdelávanie žiakov našej školy. Tento program prináša zmysluplné a metodicky prepracované učenie pre život, ktoré vedie k porozumeniu základných finančných produktov, s ktorými sa bežne v živote stretávame, a ktoré výrazne ovplyvňujú fungovanie rodiny. Tento projekt učí našich žiakov zodpovednosti za svoje peniaze a zrealizovali sme ho vďaka Nadácii pre deti Slovenska.

Ing. J. Javorská

PRAMEŇ - mesačník Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie. Vydáva Eparchiálna rada Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie v Michalovciach. Šéfredaktor: Bc.Dušan Tomko. Členovia redakčnej rady: prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc., igumen Serafim (Fedik), Mgr. Pavol Novák. Gragická úprava: Bc. Dušan Tomko. Tlač: Tlačiareň svidnícka, s.r.o., čat. Nebiljaka 121/18, 08901 Svidník. Vychádza v náklade 600 kusov. Uzávierka príspevkov a fotografií je k 6. dňu v mesiaci. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Za názory a postoje autorov príspevkov redakcia nezodpovedá. Adresa redakcie: PRAMEŇ, Úrad eparchiálnej rady, Duklianska 16, 071 01 Michalovce, tel. č.056/64 24 156, fax 056/64 31 500, e-mail: redakciapramen@post.sk. Registrované Okresným úradom, oddelením regionálneho rozvoja, registračné číslo EV 3912/09. ISSN 1336 - 2747. Informácie pre prispievateľov na cirkevnú tlač: Eparchiálna rada - tlačový účet, VÚB - Michalovce, č. ú. 1680340651/0200. Distribúcia: mesačník rozširuje vydavateľ a každý pravoslávny farský úrad Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie.